

Ressursbruk og produksjon

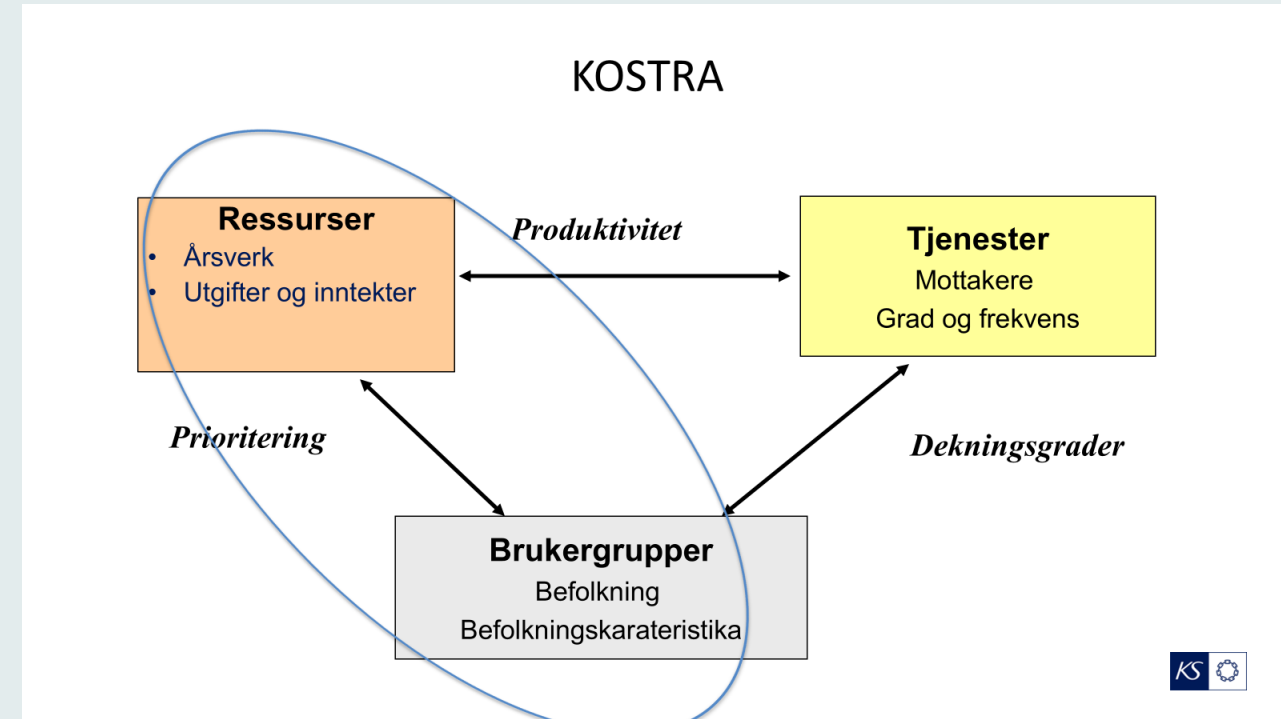
Helga Birgitte Aasdalen, nettverkssamling 23. april 2025

*«En selvstendig, effektiv og
nyskapende kommunesektor»*

Nøkkeltall i KOSTRA

Ulike nøkkeltall viser ofte: ressursbruk per innbyggere eller ulike aldersgrupper

- ✓ Legger da indirekte til grunn at:
  - sosioøkonomiske karakteristika ikke har betydning for ressursbruk, eller
  - lik fordeling av innbyggere med ulike sosioøkonomiske karakteristika mellom kommunene
- ✓ Og at innbyggere eller innbyggergrupper er det som har betydning for ressursbruken, mao. at det ikke er andre faktorer som gir ufrivillige kostnadsforskjeller mellom kommuner

Delkostnadsnøkler fra inntektssystemet med objektive kriterier som forklarer ufrivillige kostnads-/etterspørselsulemp

Grunnskole

Pleie og omsorg

Kriterium	2024 nytt inntektssystem
Innbyggere 6-12 år	0,6227
Innbyggere 13-15 år	0,2776
Basistilskudd	0,0211
Sone	0,0219
Nabo	0,0219
Innvandr 6-15 år, ekskl Skandinavia	0,0348
Sum	1,0000

Kriterium	2024 nytt inntektssystem
Innbyggere 0-66 år	0,2581
Innbyggere 67-79 år	0,1163
Innbyggere 80-89 år	0,1558
Innbyggere 90 år og over	0,1082
Sone	0,0090
Nabo	0,0090
Basistilskudd	0,0136
Dødlighetskriteriet	0,1241
Aleneboende over 67 år	0,1464
Psykisk utviklingshemmede 16 år og over	0,0595
Sum	1,0000

I tillegg:

- Egen korreksjonsordning for elever i statlige/private skoler, da kommunene har mindre utgifter til elevene i statlige/private skoler.
- Skal sikre at det er kommunene som har disse elevene som trekkes for lavere utgifter og ikke andre kommuner

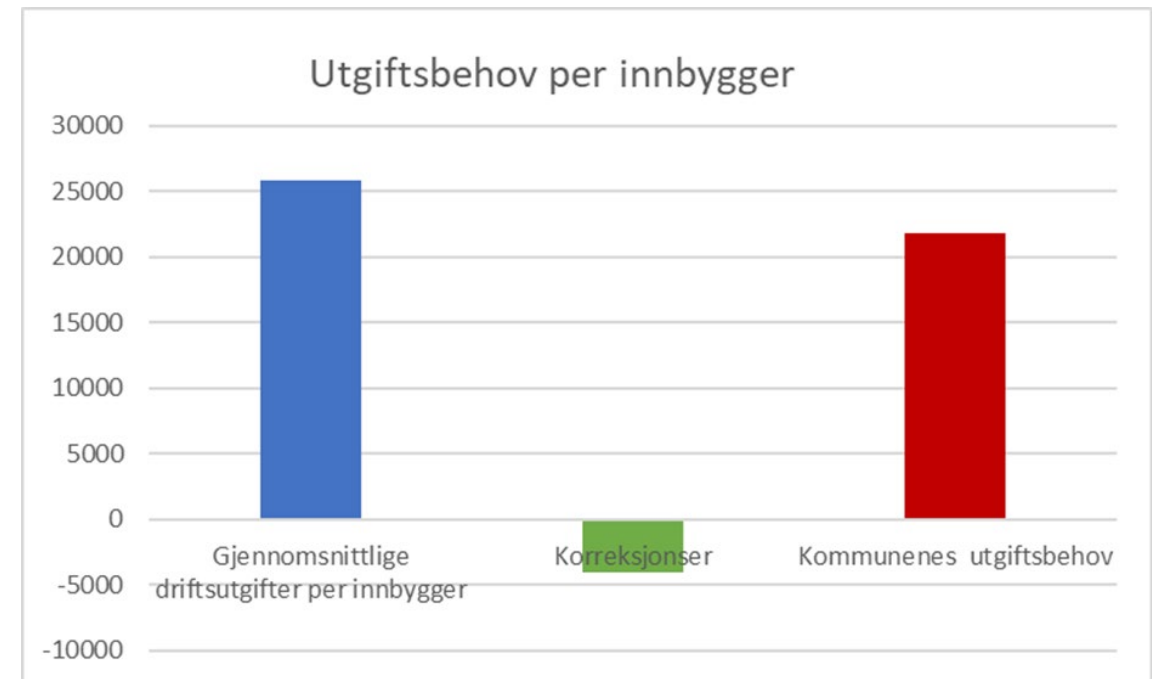
KS modell som måler ressursbruk opp mot utgiftsbehov

- ✓ Formålet er å synliggjøre hvordan kommunen prioriterer sine skatteinntekter og rammetilskudd (netto driftsutgifter) sammenliknet med **landsgjennomsnitt** korrigert for :
  - kommunenes utgiftsbehov, bruker kostnadsnøkler fra inntektssystemet
  - ulikheter i arbeidsgiveravgift og pensjonsutgifter
  - antall elever i statlige/private skoler, vertskommunetilskudd PU og statlig del av barnevernstjenesten i Oslo
  - at Oslo både er kommune og fylkeskommune

Kommunenes utgiftsbehov- eksempel pleie og omsorg

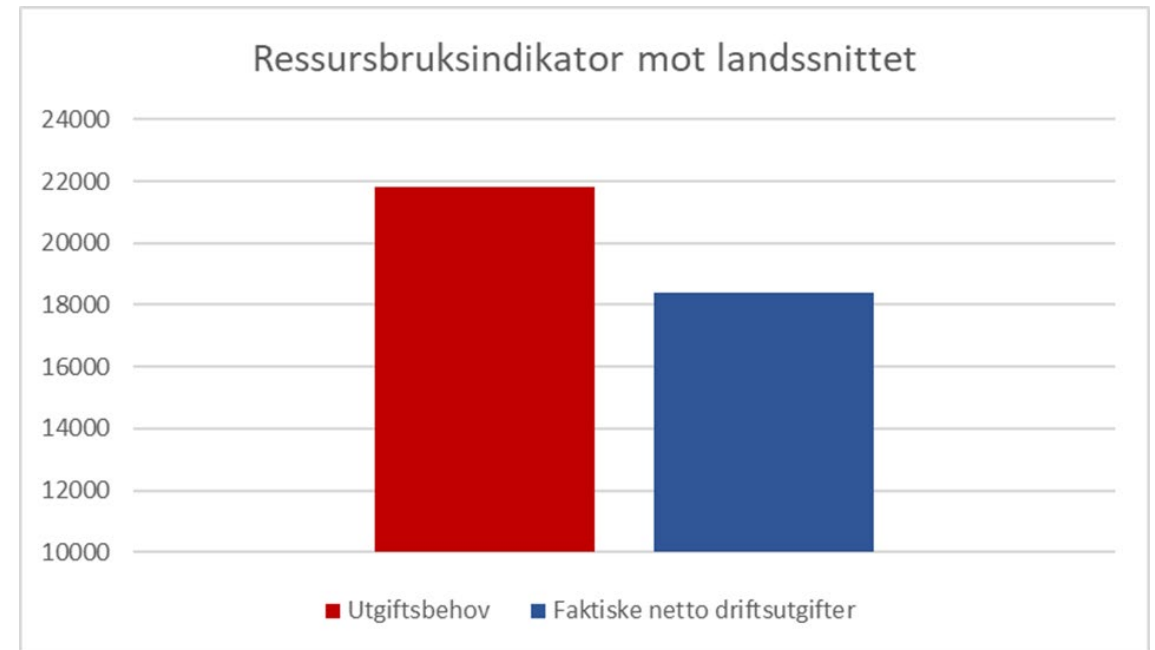
Utgangspunktet er:

- Gjennomsnittlig netto driftsutgifter per innbygger for hele landet
- Korrigeres for forhold med kommunen:
  - Befolknings sammensetning mv.
  - Pensjon
  - Arbeidsgiveravgift
  - Vertskommune PU
- Kommunens utgiftsbehov

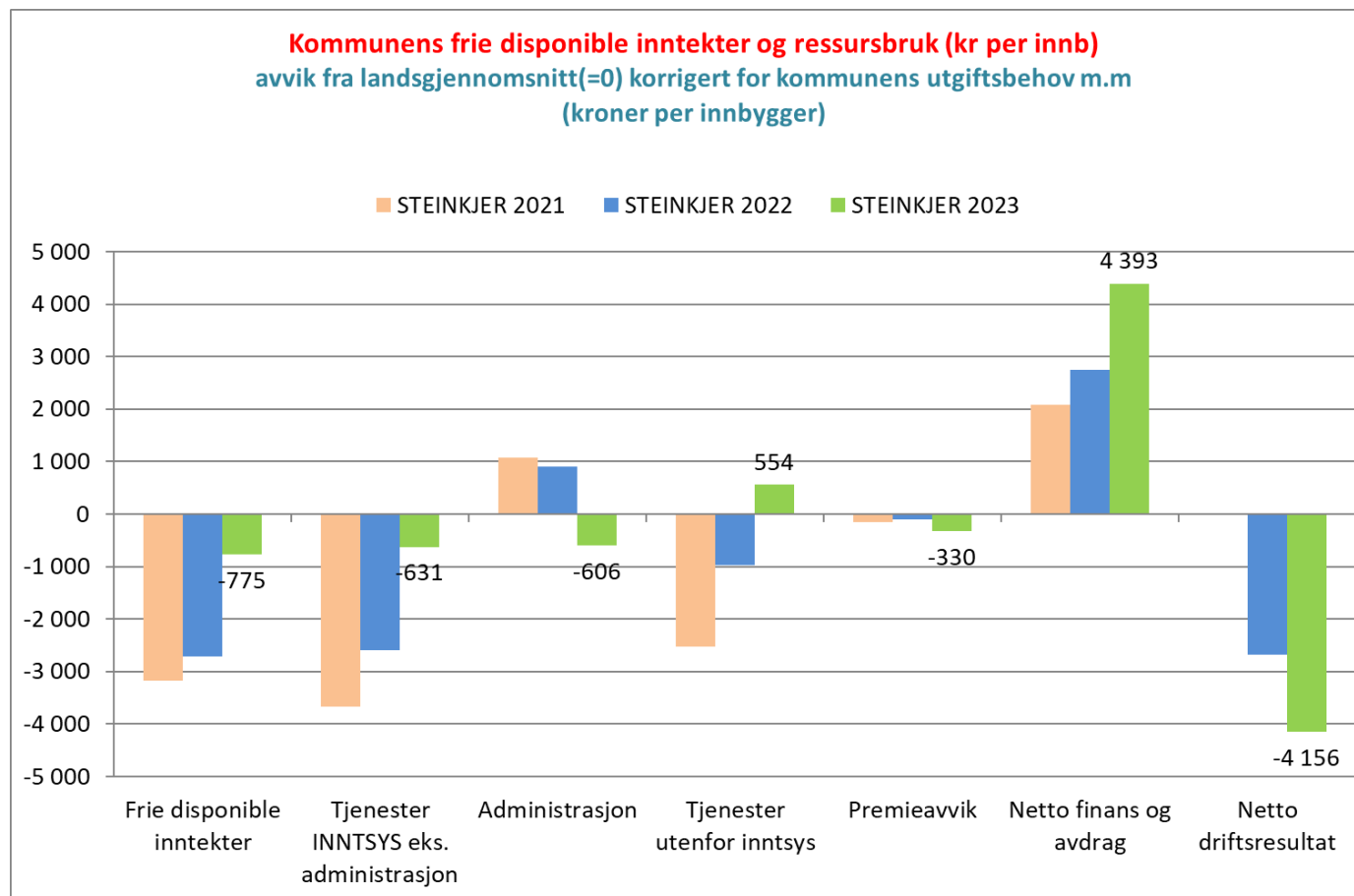

Sammenlikne utgiftsbehovet mot faktiske utgifter

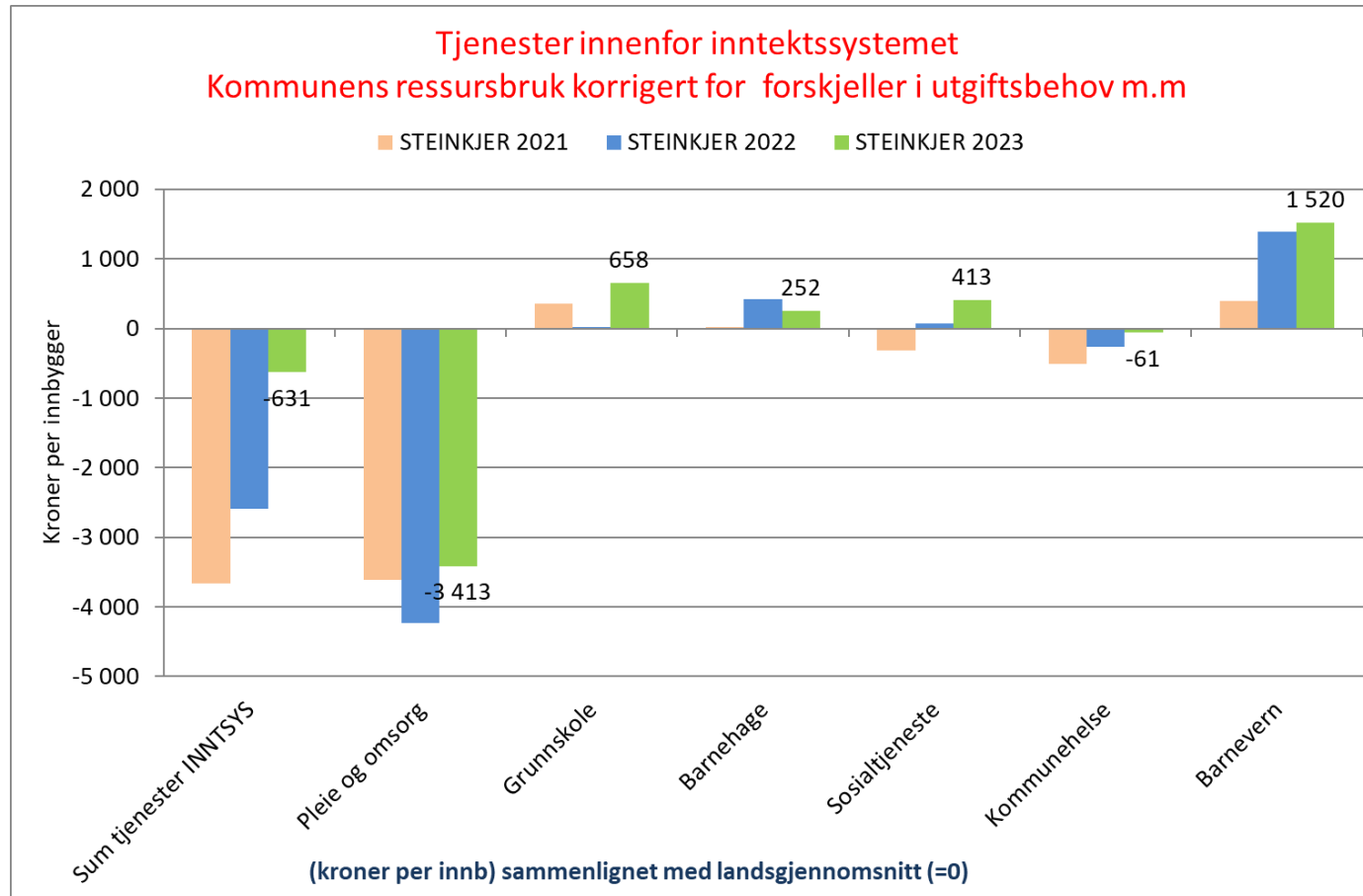
- Forholdet mellom utgiftsbehov og faktiske utgifter gir ressursbruk i kommunen sammenliknet med landsgjennomsnittet
- Avviket i kroner per innbygger
- I dette tilfellet bruker kommunen mindre enn utgiftsbehovet

Steinkjer har lavere inntekter enn landssnittet og høyere utgifter til renter og avdrag, med andre ord har kommunen mindre disponibelt til tjenesteproduksjon

Steinkjer har lavere ressursbruk enn landssnittet innen pleie og omsorg, og høyere innen barnevern, grunnskole og sosialtjenester og barnehage

Hva sier ressursbruksanalysene noe om og hva sier de ikke

Formålet er å synliggjøre hvordan kommunen prioriterer sin ressursbruk sammenliknet med andre

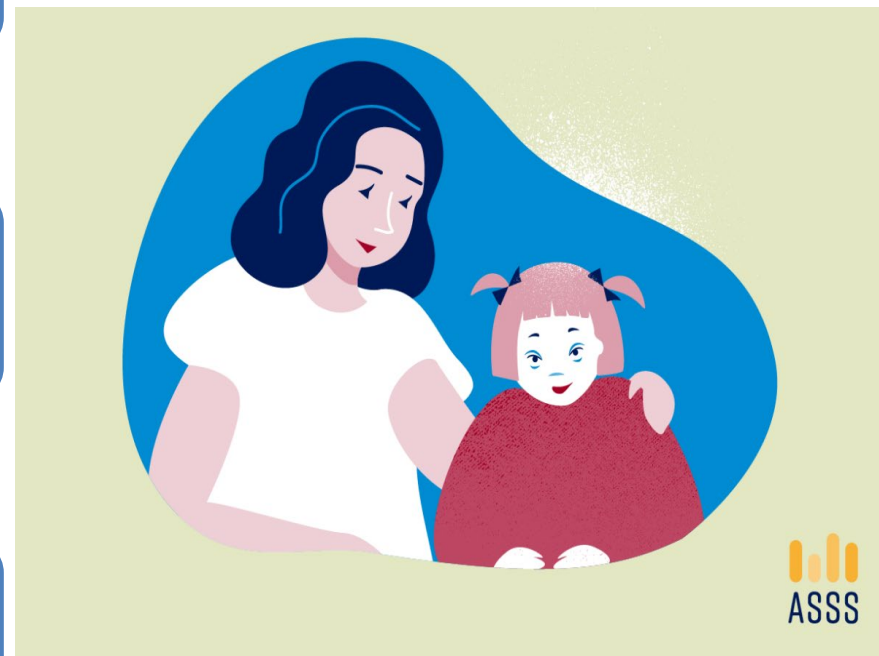
- Ikke en fasit for hvordan kommunen skal prioritere sine ressurser til de ulike tjenestene. Slik fasit finnes ikke

I analysen tas det hensyn til ulike kostnadsforhold mellom kommunene, men ikke ulikhet i inntekt.

- I mer utvidede analyser vises også ressursbruk hensyntatt ulikhet i inntekt

Indikatoren sier ingenting om kvaliteten på tjenestene som tilbys

- Produksjonsindeks og effektivitetsanalyser

Produksjon, ressursbruk og effektivitet

SØF har for ASSS-nettverket utviklet en modell for sammenligning av tjenesteproduksjonen

Hva forteller produksjonsindeksen oss?

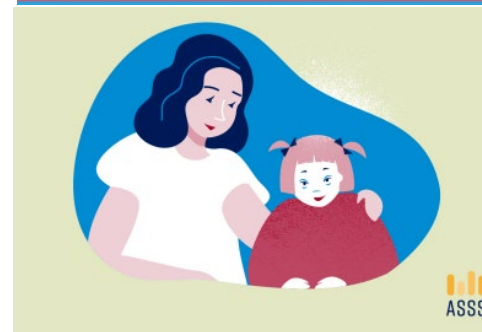
- Indeksen sier noe om nivået på produksjonen i relativt til størrelsen på målgruppen for tjenestene
- Nivået på tjenestene relativt til landsgjennomsnittet
- TBU har lenge presentert produksjonsindekser for kommunene. Den som KS lager inneholder flere indikatorer

En produksjonsindeks for fem enkelt sektorer

- Barnehage
- Grunnskole
- Barnevern
- Kommunehelse
- Pleie og omsorg

Samlet

Indikatorer

- Hver indikator vil måle et bestemt aspekt av tjenesteproduksjonen
- Målet er å finne indikatorer som samlet sett gir fullstendig informasjon om tjenesteproduksjonen
- Valgene av indikatorer er begrenset av tilgjengelig statistikk

Vekt i produksjonsindeksen- pleie og omsorg

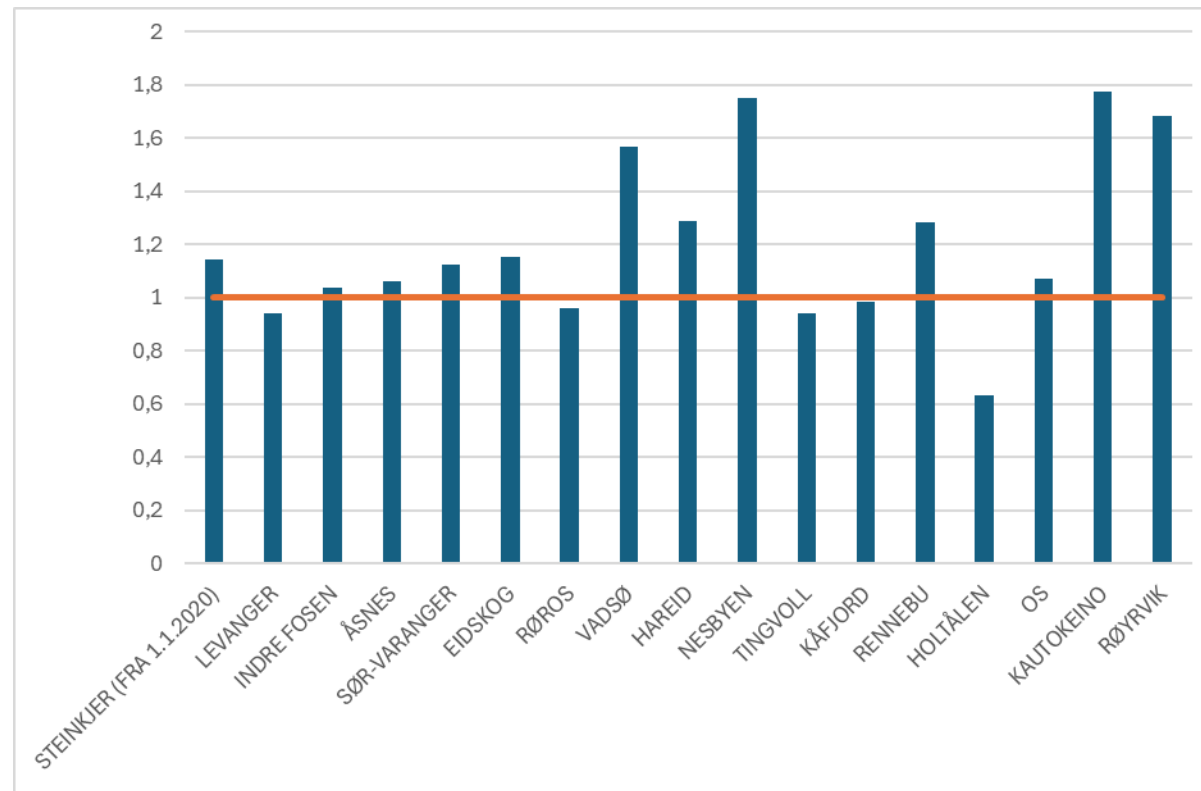
- Vekten beregnes ut fra fordelingen av brutto driftsutgifter på ulike funksjoner i Kostra
  - Fem første kriteriene- institusjon (253 og 261)
  - Tre neste - hjelp i hjemmet (254)
  - To siste – aktivisering (234)
- Tre indikatorer som utgjør 79 prosent av indeksen

Pleie og omsorg	
Vekt	2023
Tidsbegrenset opphold institusjon	0,0511
Langtidsopphold institusjon	0,2707
Legetimer institusjon	0,0201
Fysioterapitimer institusjon	0,0201
Enerom	0,0402
Praktisk bistand i hjemmet	0,2981
Helsetjenester i hjemmet	0,2222
Omsorgslønn	0,0276
Dagaktivitets tilbud	0,0367
Støttekontakt	0,0132
Samlet	1

Produksjonsindeksen for pleie og omsorg

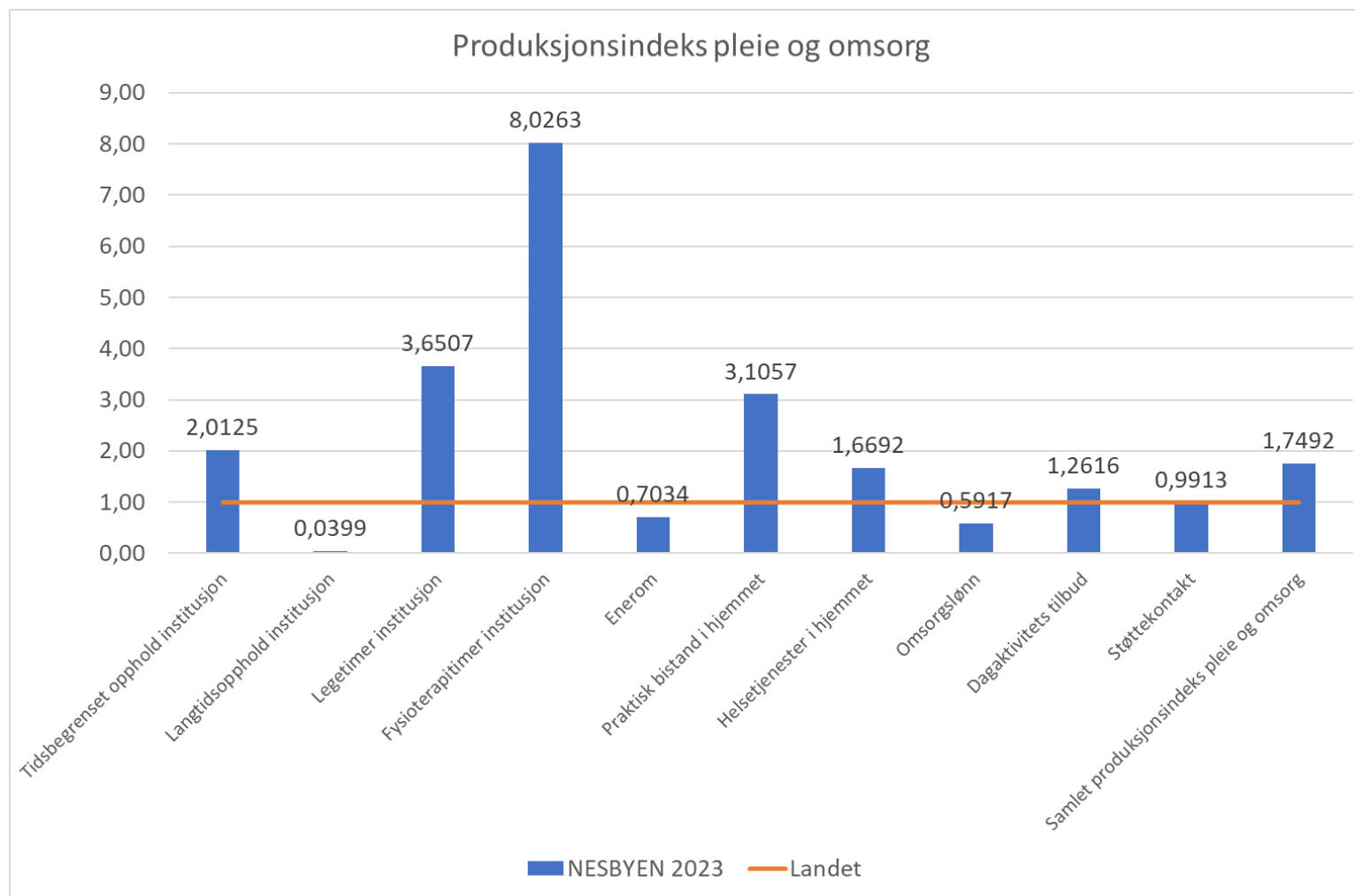
Produksjonsindeksen 2023, pleie og omsorg. Landsgjennomsnittet=1

- 12 av kommunene i nettverket har tjenesteproduksjon innen pleie og omsorg over landsgjennomsnittet
- Nesbyen ligger høyest med en produksjon som er 75 prosent over landsgjennomsnittet

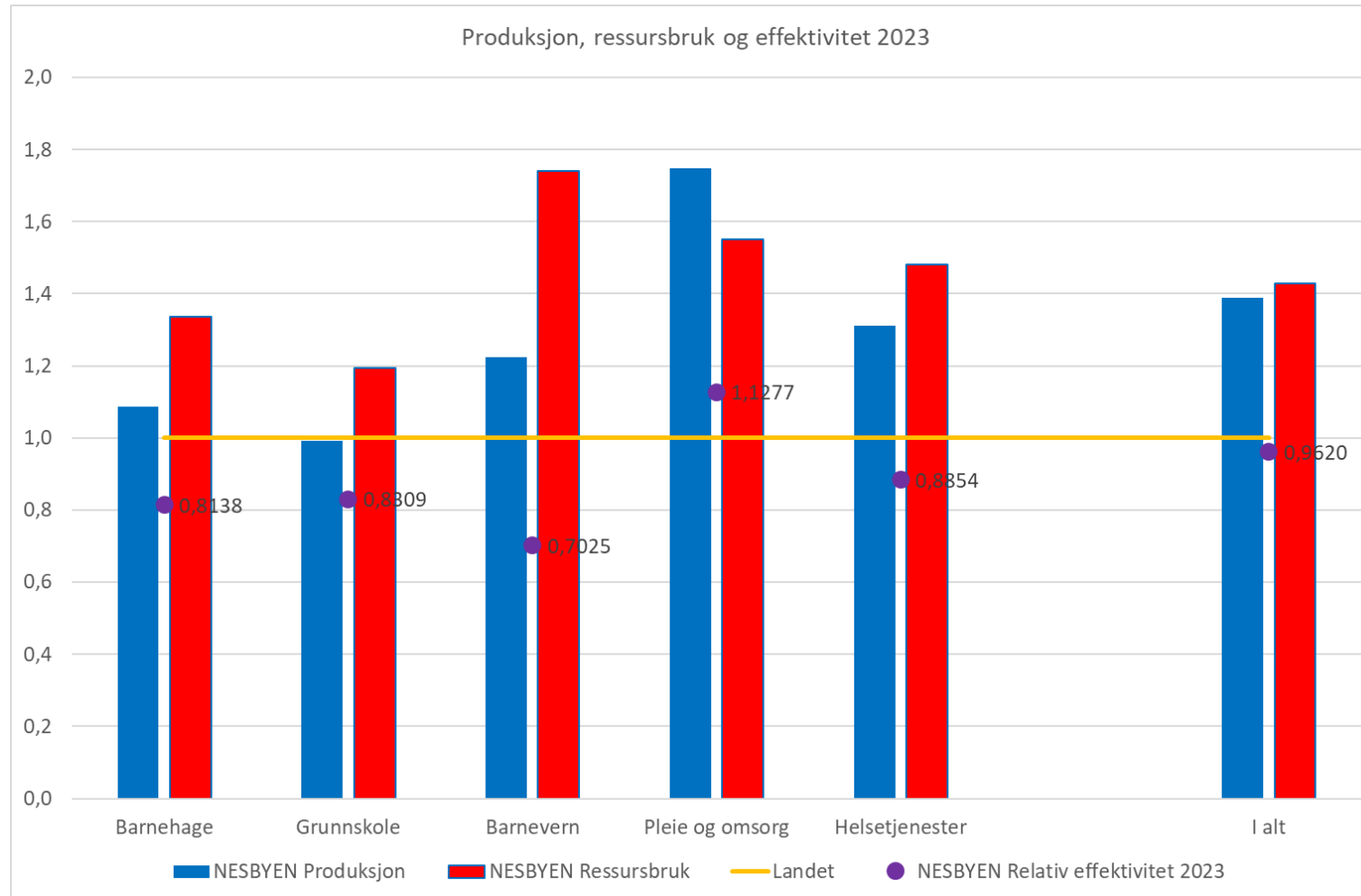
Nesbyen har høy produksjon av tjenester i hjemmet og tidsbegrenset opphold på institusjon. Nesbyen ligger også høyt på flere kvalitetsindikatorer

Produksjonsindeks Nesbyen 2023

Nesbyen har høy produksjon, men også høy ressursbruk

Produksjon og ressursbruk, Nesbyen 2023

Takk for oss

